

Coffeeshops in het hart van de stad

*Bewoners en toeristen over
postcodegebied 1012
in Amsterdam*

Annemieke Benschop
Laurens Buijs
Lara Engelfriet
Giovanni Floor
Dennis van Mourik
Sam de Nijs
Bianca Visser

Supervisie
prof. dr. Dirk J. Korf

Dit onderzoek werd uitgevoerd door het Bonger Instituut voor Criminologie en de vakgroep Politicologie van de Universiteit van Amsterdam.

Benschop A., Buijs L., Engelfriet L., Floor G., Mourik D. van, Nijs S. de, Visser B., Korf D.J. (2009) *Coffeeshops in het hart van de stad. Bewoners en toeristen over postcodegebied 1012 in Amsterdam*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.

ISBN 978 90 3610 135 6

© De auteurs, 2009

Conclusie

In de weken voor en na Pasen 2009 hebben we onderzoek gedaan naar de vraag wat er zou kunnen gebeuren indien de helft van de coffeeshops op en rond de Amsterdamse Wallen – in postcodegebied 1012 – zou worden gesloten.

De bewoners van dit postcodegebied verwachten dat deze halvering een negatief effect zal hebben op het aantal toeristen, de economie en de werkgelegenheid. Daar staat tegenover dat zij verwachten dat de sfeer zal verbeteren, de overlast minder zal worden en de veiligheid zal toenemen. Samengevat denken de bewoners dus dat het sluiten van de coffeeshops een negatief effect zal hebben op Amsterdam als geheel (met name de economie en de werkgelegenheid zullen eronder lijden), maar een positief effect op de leefkwaliteit van de buurt. Tegen elkaar afgewogen zullen volgens de bewoners de negatieve effecten iets groter zijn dan de positieve. Overigens verwacht een groot deel van de respondenten nauwelijks of geen effect (met name degenen die er het langst wonen).

Van de bewoners is 31% van mening dat coffeeshops negatief zijn voor het imago van Amsterdam. Vooral mensen die zich politiek gezien rechts noemen hangen deze mening aan. De – veel grotere groep – van bewoners die zich midden of links noemen voorzien vaak meer negatieve effecten van het sluiten van de coffeeshops. Tevens bestaat de groep bewoners die zich negatief uitlaat over de plannen van de gemeente vooral uit mensen die zelf weleens een coffeeshop bezoeken, jongeren en mensen met een laag inkomen.

Bij de bewoners tekent zich een substantiële verschuiving in de politieke voorkeur af. Volgens onze peiling zou vooral de aanhang van de PvdA en de SP dalen en stijgt het aantal stemgerechtigden dat bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen zegt te gaan stemmen op D66.

Bij deze bevindingen past uiteraard de kanttekening dat we uitsluitend bewoners in postcodegebied 1012 hebben ondervraagd en zij vormen slechts een deel van de inwoners van stadsdeel Centrum en een nog kleiner deel van de hele stad.

Toeristen komen uit alle windstreken naar Amsterdam, maar toch in meerderheid vanuit andere EU-landen. Ze zij te vinden in de goedkoopste hostels én in de duurste hotels in de stad – en dit geldt ook van de ‘coffeeshoptoeristen’. De grootste groep buitenlandse ‘coffeeshoptoeristen’ bestaat uit Engelsen, Ieren, Spanjaarden en Italianen. Coffeeshoptoeristen blijken iets minder ondernemend te zijn dan de doorsnee buitenlandse toerist, maar ze geven ongeveer even veel uit in Amsterdam. De besteding van het geld verschilt in het opzicht dat coffeeshoptoeristen meer geld uitgeven aan bars en clubs en overige toeristen meer aan cultuur. Beide groepen besteden tijdens hun bezoek (van gemiddeld vijf dagen) ruwweg 750 á 1.000 euro.

Coffeeshoptoeristen zien coffeeshops als (zeer) positief voor het imago van Amsterdam (78%) en een groot deel (62%) denkt met de sluiting van de helft van de coffeeshops minder vaak of niet meer naar Amsterdam te komen. Opvallend genoeg vindt ook een meerderheid van de andere buitenlandse toeristen coffeeshops bijdragen aan een positief imago van de

stad. Voor de meeste van deze toeristen zou de halvering van het aantal coffeeshops geen verschil maken, maar er zijn er toch ook redelijk wat die minder vaak zouden komen of zelfs zouden wegblijven, en maar weinig die dan juist vaker naar Amsterdam willen komen. De mogelijke wegblijvers besteden over het algemeen meer geld aan het uitgaansleven en minder aan cultuur. Er is weinig behoefte aan meer luxe winkels.

Door het onderzoek uit te voeren rond de Paasdagen zaten we midden in wat wel de start van het toeristenseizoen in Amsterdam heet. Toch zou het beeld anders kunnen zijn wanneer het onderzoek verspreid over het hele jaar had plaats gevonden. Niettemin is het weinig aannemelijk dat het beeld dan volledig zou kantelen. Al met al lijkt het er dus op dat sluiting van coffeeshops in 'het hart van de stad' economisch ongunstig uit zal pakken – en niet alleen voor de coffeeshopbranche, maar voor de hele toeristensector.

Alle toeristen die we ondervroegen waren al in Amsterdam. Over mogelijke nieuwe groepen toeristen, personen die nog nooit eerder in de stad kwamen, maar wellicht wel zouden komen als er minder coffeeshops zouden zijn, kunnen we geen uitspraken doen.